

24-26 maja

2023

Wielka modernizacja – Europa Środkowa

**od połowy XIX do końca
lat trzydziestych XX wieku**

Wielka modernizacja – Europa Środkowa

od połowy XIX do końca
lat trzydziestych XX wieku

Organizatorzy konferencji

dr hab. Marek Sioma (UMCS)
prof. dr hab. Jarosław Kłaczek (UMK)
dr hab. Beata Surmacz (IEŚ)

UMCS
UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

Instytut
Europy Środkowej

2024
XXI Powszechny Zjazd Historyków Polskich
BIAŁYSTOK

Grant Nauka dla Społeczeństwa
Człowiek twórcą historii
XXI Powszechny Zjazd Historyków Polskich,
Białystok 2024

24 maja 2023 roku

Wydział Historii i Archeologii UMCS,
plac M. Curie-Skłodowskiej 4a – sala 9

15.00-15.25

Rektor UMCS

prof. dr hab. Radosław Dobrowolski

Dyrektor Instytutu Historii UMCS

dr hab. Dariusz Słapek

Dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki UMK

prof. dr hab. Krzysztof Mikulski

Dyrektor Instytutu Europy Środkowej w Lublinie

dr hab. Beata Surmacz

Dziekan Wydziału Historii i Archeologii UMCS

dr hab. Joanna Sobiesiak

15.25-15.30 kwestie organizacyjne

15.30-16.10

PANEL 1. PAŃSTWA I NARODY

Dr hab. Dariusz Jeziorny (UŁ)

Austro-Węgry – ojczyzna czy więzienie narodów?

Dr hab. Krzysztof Żarna (URz)

Mit założycielski narodu słowackiego

16.10-16.50 obiadokolacja w Bazylii

16.50-17.30

PANEL 2. INFRASTRUKTURA I METROPOLIE

Dr Aleksander Łupienko (IH PAN)

**„Paryże Europy Środkowej?”. Wybrane idee urbanistyczne
w rozbudowie większych miast regionu w „długim” XIX wieku**

Dr hab. Tomasz Krzemiński (UMK)

**Nadbałtyckie metropolie Prus: Królewiec, Gdańsk i Szczecin.
Czynniki modernizacyjnego rozwoju w drugiej połowie XIX
i na początku XX wieku (różnice i podobieństwa)**

17.30-18.00 dyskusja

25 maja 2023 roku

Instytut Europy Środkowej,
ul. Niecała 5 – Sala Konferencyjna

10.00-11.05

PANEL 1. PAŃSTWA I NARODY

Dr Aleksandra Sylburska (UŁ)

**„Szyfowe prace” – budowa Wielkich Węgier
w latach 1867-1920**

Dr Miklós Mitrovits (Węgierska Akademia Nauk)

**Sport w umacnianiu tożsamości narodowej i bezpieczeństwa
państwa (1867-1939). Przykłady polskie i węgierskie**

Dr Agata Tatarenko (IEŚ)

**Po upadku Imperium: Republika Czechosłowacka
wobec dziedzictwa Habsburgów**

11.05-11.30 dyskusja

11.30-11.45 przerwa kawowa

11.45-12.50

PANEL 2. INFRASTRUKTURA I METROPOLIE

Dr hab. Błażej Brzostek (UW)

**Imitacja i oryginalność. Napięcie modernizacyjne
w miastach Europy Środkowo-Wschodniej, 1850-1940**

Prof. dr hab. Aleš Zářický (Uniwersytet Ostrawski)

**„Na węglu i bawełnie” – rozwój gospodarczych metropolii
w Europie Środkowej**

Dr hab. Małgorzata Nossowska (UMCS)

**Czy prowincja zawsze pozostawała w tyle, czyli o tym,
jak modernizacja zmieniała codzienność poza wielkimi
miastami (1864-1914)**

12.50-13.15 dyskusja

13.15-14.00 przejście/przejazd na Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

14.00-15.00 obiad w Bazylii

25 maja 2023 roku

Wydział Historii i Archeologii UMCS,
plac M. Curie-Skłodowskiej 4a – sala 9

15.00-16.05

PANEL 1. PAŃSTWA I NARODY

Dr hab. Piotr Majewski (UW)

**Idea budowy narodu czechosłowackiego jako determinanta
istnienia I Republiki w latach 1918-1938**

Dr hab. Piotr Bednarz (UMCS)

**Państwa narodowe czy federacja? Kwestia narodów Europy
Środkowej w helweckiej myśli politycznej
przełomu XIX/XX wieku**

Dr hab. Paweł A. Leszczyński (Akademia im. Jakuba Paradyża
w Gorzowie Wielkopolskim)

**System ochrony mniejszości narodowych
i wyznaniowych w powersalskiej Europie Środkowej
jako instrumentarium modernizacji**

16.05-16.30 dyskusja

16.30-16.45 przerwa kawowa

16.45-17.50

PANEL 2. INFRASTRUKTURA I METROPOLIE

Dr Andrzej Szabaciuk (IEŚ)

**„Odwiecznie rosyjskie miasto”: procesy modernizacyjne
w miastach gubernialnych Królestwa Polskiego
w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku**

Dr hab. Agnieszka Zielińska (UMK)

**Industrializacja we wschodnich prowincjach Rzeszy
na początku XX wieku na podstawie spisów pruskich**

Dr hab. Roman Baron (Czeska Akademia Nauk)

**Miasto jako kulturotwórczy czynnik współpracy
międzynarodowej w dwudziestoleciu międzywojennym**

17.50-18.15 dyskusja

18.30-22.00 uroczysta kolacja

26 maja 2023 roku

Instytut Europy Środkowej,
ul. Niecała 5 – Sala Konferencyjna

10.00-11.05

PANEL 1. PAŃSTWA I NARODY

Prof. dr hab. Grzegorz Jasiński (UWM)

„Słowiańskie i bałtyjskie pochodzenie,
germańskie wychowanie” – procesy asymilacyjne
wśród ludności pogranicza w Prusach

Dr hab. Artur Górak (UMCS)

Kierunki akulturacji w warunkach modernizacji
społeczeństwa Królestwa Polskiego pod presją rusyfikacyjną

Dr hab. Roman Wysocki (UMCS)

Od (Mało)Rusinów do Ukraińców. Ewolucja ukraińskiej
tożsamości narodowej w drugiej połowie XIX
i na początku XX wieku

11.05-11.30 dyskusja

11.30-11.45 przerwa kawowa

11.45-12.50

**PANEL 2.
INFRASTRUKTURA I METROPOLIE**

Dr hab. Marek Sioma (UMCS)

Polityka a modernizacja infrastrukturalna
w państwach Europy Środkowej
w dwudziestoleciu międzywojennym

Prof. dr hab. Robert Litwiński (UMCS)

O nowoczesne policje. Modernizacja organów bezpieczeństwa
publicznego w państwach Europy Środkowej (1918-1939)

Prof. dr hab. Paweł Grata (URz)

Modernizacja gospodarcza i społeczna Drugiej Rzeczypospolitej

12.50-13.15 dyskusja

13.15-14.00 przejście/przejazd na Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

14.00-15.00 obiad w Bazylii

26 maja 2023 roku

Wydział Historii i Archeologii UMCS,
plac M. Curie-Skłodowskiej 4a – sala 9

15.00-16.05

PANEL 1. PAŃSTWA I NARODY

Prof. dr hab. Arkadiusz Adamczyk (UJK)

Między traumą Trianon a integralnością Korony św. Stefana.
Koncepcje i próby odbudowy Wielkich Węgier 1920-1947

Prof. dr hab. Tadeusz Stegner (UG)

Od narodu szlacheckiego do narodu wszystkich warstw –
tworzenie się nowoczesnego narodu polskiego w XIX i XX wieku

Prof. dr hab. Jarosław Kłaczek (UMK)

Polskie kresy bliskie i dalekie

16.05-16.30 dyskusja

16.30-16.45 przerwa kawowa

16.45-18.15

**PANEL 2.
INFRASTRUKTURA I METROPOLIE**

Dr Dawid Keller (Koleje Śląskie)

Koleją w nowoczesność – plany budowy połączeń kolejowych
i ich realizacja na terenie Europy Środkowej w XIX i XX wieku

Prof. dr hab. Stanisław Koziarski (UO)

Idee budowy szybkich dróg – autostrady jako czynnik
determinujący rozwój miast, regionów i państw
w pierwszej połowie XX wieku

Dr hab. Zbigniew Girzyński (UMK)

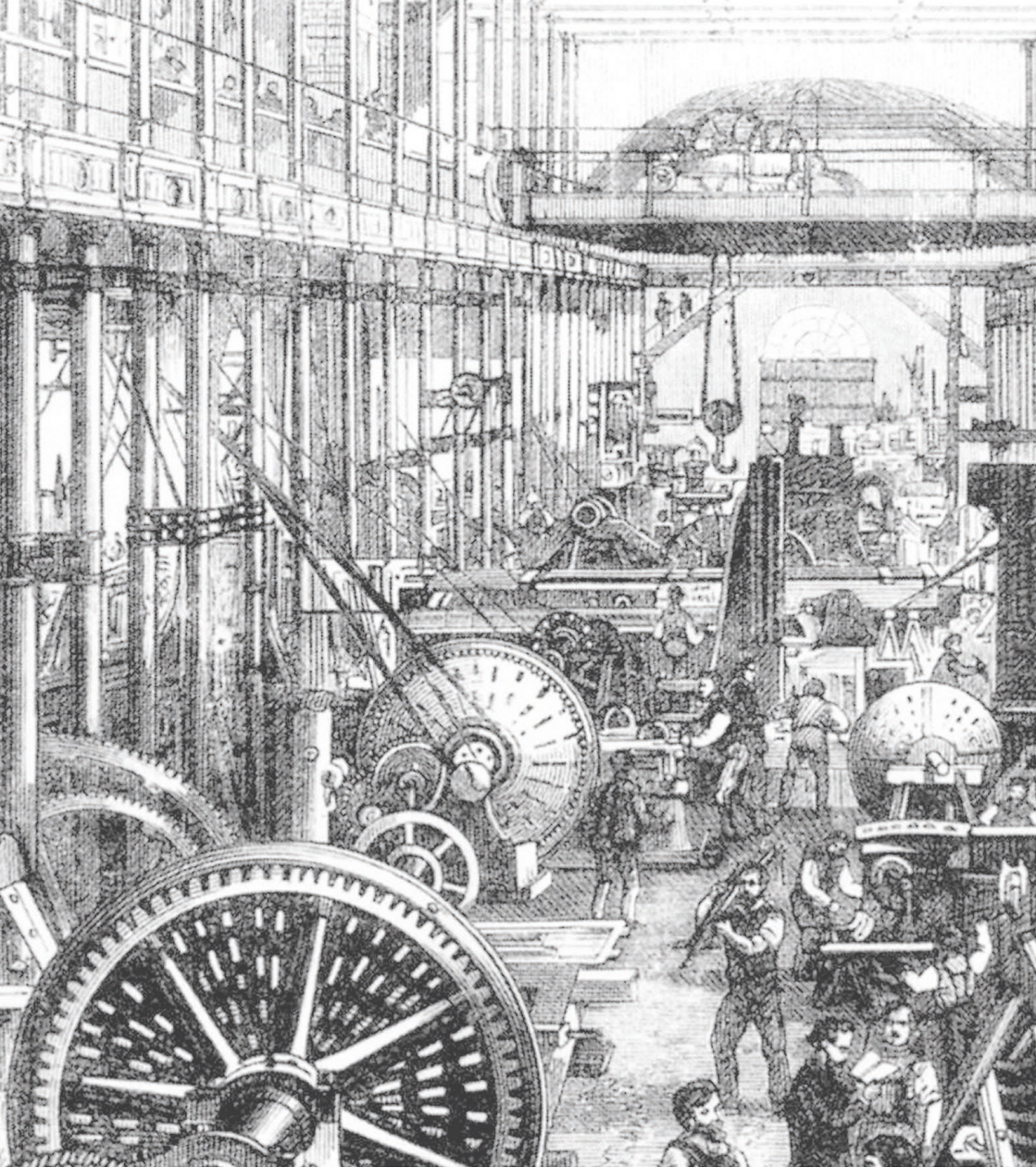
Stacje paliw w Drugiej Rzeczypospolitej

Prof. dr hab. Mirosław Golon (UMK)

Budownictwo mieszkaniowe
w województwie pomorskim w okresie międzywojennym

18.15-18.45 dyskusja

18.45-19.45 kolacja w Bazylii

UMCS
Instytut Historii

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

Instytut
Europy Środkowej

2024
XXI POWSZECHNY ZJAZD HISTORYKÓW POLSKICH
BIAŁYSTOK

Grant Nauka dla Społeczeństwa
Człowiek twórcą historii
XXI Powszechny Zjazd Historyków Polskich,
Białystok 2024